

Началото на XXI-ви век изненада човечеството с едно доста динамично променящо се и надграждащо себе си развитие на технологиите. Динамично развитие, което промени света на 7 милиарда души и света на моята професия...

„СВЕТЪТ НА ГЕОДЕЗИЯТА ПРЕЗ МОИТЕ ОЧИ“

Преди да опиша и анализирам светът на Геодезията, бих искал да Ви разкажа как самият аз попаднах в този свят. Бях още дете, когато баща ми ми показваше как се работи с теодолит и нивелир. Надигах се на пръсти до околяра да погледна „обратния образ“ на обектива. Латата беше стара и олющена, но имаше либела. Главата на теодолита не прилепяше плътно до триногата, но ние намирахме начин да уплътним луфта. Преди всичко баща ми държеше да разбирам принципите на измерванията, както и осовите условия на инструментите. Още не знаех, че вече има софтуери за измервания, изравнения, трансформации... Ограничавах света на геодезията до това, което мога да видя през зрителната тръба и до отчетите по фокусираната лата.

С времето опознавах геодезическите дейности. Интересувах се и научавах термини и методи. Дори се записах в строителен техникум, а по-късно геодезията се превърна и в моя професия. Категоричната ми любов към тази наука пламна тогава, когато осъзнах, че всяка една точка от земната повърхност е обект на геодезията. Помислих си, колко глобална и всеобхватна е тя. И да! Влюбих се в нея.

Години по късно, когато започнах работа, геодезията вече беше доста различна. „Теодолита“ имаше малко мониторче вместо Н и V кръгове и вместо в лата правеше отчети в призма. И нивелирът не беше същия. Неговата лата бе разграфена по начин, които не позволяваше човешкото око да направи отчет. Вместо да се смятат карнети, обработката на данните от измерванията се смятаха на компютърни програми. Геодезията съвсем не беше същата, но беше запазила своите методи, точности и... чар.

Е, как познавам днес светът на геодезията?! Това е един много цветен, пъстър и разнообразен свят, представляващ букет от няколко подобласти: кадастър, регулация, фотограмметрия, планиране, строителство, трасиране, следене на деформации и други. Подобласти, в които се развиват милиони специалисти в целия свят. Специалисти без чиито познания, компетенции и действия, развитието на съвременната инфраструктура би било немислимо.

Може би понякога самите ние, геодезистите не осъзнаваме факта, че геодезията е на всякъде около нас. Дори докато ходим по тротоара и се оглеждаме наоколо и виждаме сгради, улици, паркове... Та нали всички тези пространства, които ни заобикалят в градската среда са бивши обекти на наши колеги. Нито една улица, сграда или каквото и да било съоръжение не е поставено на мястото си случайно (*или поне не би трябвало е така*). Всеки един обект в инфраструктурата стои на мястото си и за това си има причина - този обект е трасиран от геодезист, а и в много случаи е проектиран от такъв !

Може би понякога самите ние, геодезистите не осъзнаваме, че упражняваме професията, която определя формата и размерите на нашата планета. Недостатъчно си даваме сметка и колко широко-приложима е Геодезията. Тя е като слънце с ядро „геодезия“, а лъчите на това слънце са многобройните подобласти, за които споменах по-горе. Именно това разнообразие от разновидности дейности прави професията ни толкова интересна и разноцветна.

Също така, светът на геодезията е разнообразен и от гледна точка на работната среда. Офиса обикновено е приятно и предпочитано място за работа. Повечето колеги харесват офисния уют и работата зад компютър. Но на кой не му допада полската работа в геодезията?! Кой не харесва полските измервания, дългите командировки и непосредствената близост със природата?! Малко пътешественици са минали по нашите маршрути и много планинари биха завидели на гледките, които сме съзрявали докато работим навън. Аз лично имам запечатани снимки на пейзажи в спомените си (*по време на работа*), които ще помня винаги: гледката на изток от Осогово, на юг и на север от Шипка и гледки от още много други върхове и триангулационни точки. При полските измервания работим там,

където въздухът е чист, а мисълта е бистра. Измерванията на вълн крепят младия дух на геодезиста и поддържат фигурата му.

Всичко това пък ми напомня да отбележа, че в геодезията добрата физическа подготовка и дисциплина са задължителни. Пренасянето на геодезически инструменти и пособия на труднодостъпни, но красиви места си е спортно изпитание, с което всички ние сме принудени да се „борим“. Но не си ли заслужава?!

И въпреки целия ми позитивизъм, не мога да не спомена и за своето недоумение от ниската популярност на геодезията. Да не спомена за хорската скептичност и липса на интерес към нашата професия.

Мисля , че повечето хора не разбират и подценяват характера, естеството и смисълът от геодезическите дейности. Не веднъж съм слушал реплики от случайни минувачи от сорта:

Я, тези отново мерят с техните „бинокли“, сигурно ще копаят улицата?! ... или

Отново разтягат „големите пергели“ (така наричат триногите). Оня ден мериха, защо и днес?

Всъщност, според мен голяма част от нашите сънародници не разбират значението на думата „геодезия“, което мисля, че не е нормално да се случва в една европейска държава като България. И в главата ми се раждат няколко въпроса:

Защо геодезията не е популярна, колкото архитектурата например?

Защо за да знаеш с какво се занимава науката геодезия, непременно трябва да си учил в строителен техникум или ВУЗ?

Защо в Общобразователното Училище, в часовете по география не е предвиден дори и един учебен час годишно, в който час съвсем информативно да се разказва на учениците за науката, която определя формата и размерите на нашата планета? Или е достатъчно да се знае, че заслугите за това откритие са на Кристофор Колумб ?

Не очаквам, че мога да получа обоснован отговор на някой от тези въпроси. Моята цел е да засегна проблема и причината за ниската популярност на геодезията, а именно липсата на информация за тази наука в училище. Например всички знаят закона на Ом (*или поне са чували, че има такъв*), не защото всички се интересуват от физика, а защото са го учили в училище. Както и всички са учили по география, че най-високият връх на Земята е „Еверест“. Повечето дори знаят точно колко метра е висок. А колко ученици знаят, че този връх носи името на британски геодезист? Колко ученици знаят за приноса на Джордж Еверест и колегите му, и че надморската височина на върха е изчислена чрез геодезически измервания и методи? А дали ще повярват, ако им кажем, че самият Джордж никога не е изкачвал върха, който днес носи неговото име?

С риск да прозвучи критично към образователната система, искам да изкажа мнението си, че в геодезията има доста материя, която би била достъпна и интересна за учениците в прогимназията. Не малко на брой са и любопитните факти в тази наука. За да не бъде разбран погрешно пояснявам, че съм далеч от идеята в училище да се учи параметрично изравнение и Висша геодезия. Просто (според мен) всеки един среднообразован човек трябва да разбира значението на термини като „Визура“, „Кадастрална карта“, „Геодезическа точка“, като за точките трябва да се знае, че се пазят със закон ! Колко по-щастлив щеше да бъде светът на геодезията, ако всички разбираха важността и сериозността на стабилизираното местоположение на точките и реперите !

Припомняйки с усмивка всичките си емоции обвързани с професията ми и обобщавайки всичко написано до тук, излагам следното заключение: Геодезическият свят е изключително пъстър и разнообразен, а също така е щедър и открит към специалистите развиващите се в него. Обожавана от всички, които я практикуват и пренебрегвана от хората, които не я разбират, геодезията е единствената наука, която изобразява и определя с точност формата, размерите и местоположенията на всички площни обекти в света. Въпреки динамичното развитие на технологиите, геодезията се наглася много гъвкаво и адаптивно към новостите на съвременното и е подготвена за всяка една иновация. Затова светът на

геодезията е свят с бъдеще. Геодезията е науката, която непрестанно актуализира световната, държавната, административната, както и кадастралната карта във Вашето населено място. Това е науката, която създава и поддържа актуална графичната информация в целия свят... та не е случайност, че най-високият връх на планетата носи името на геодезист !

P.S. Извинявам се за интензивната и натякваща употреба на думата „геодезия“ в есето си. Не успях да избегна досадните повторения, понеже геодезията е уникална и тя няма синоними !